FARNI LIST

župnije Dolnji Logatec

Letnik 30, št. 04
APRIL 2010

V TEJ ŠTEVILKI

◊ VSTAJENJE KRISTUSA

◊ RAZMIŠLJANJE...

◊ BOTRSTVO NA DALJAVO

◊ POGOVOR

VELIKONOČNO VOŠČILO

ZZa vse, ki se tretji dan po velikem petku zberemo ob odprtem in praznem Kristusovem grobu ter prepevamo trikratno velikonočno alelujo z vedno višjim in močnejšim glasom, je Kristusovo vstajenje DOGODEK, KI NAS OSVOBAJA, in velika noč praznik našega osvobajanja ali odrešenja.

Na veliki petek zremo Kristusa v nemoči: kot poraženca in na križ pribitega. Na veliko noč pa je pred nami kot zmagovalec nad hudobijo in sovraštvom, nad grehom in zlom, še več: nad smrtjo. Poslednja zmaga je vedno njegova. Z njo nas osvobaja strahu pred ničem, nesmislom ali praznino življenja; osvobaja nas za novo življenje.

Za vse, ki verujemo, kar obhajamo in slavimo, je velika noč »KRISTUSOV DANES«. To pomeni, da ne gre le za spomin na dogodek pred dva tisoč leti, marveč za dogajanje, ki se uresničuje danes med nami in v nas. Zato je velika noč praznik naše vere v Kristusa, ki živi med nami in z nami. Krščanstvo je edina vera, ki časti prazen grob. Za nas, ki imamo v Kristusovem vstajenju zagotovilo svojega vstajenja in večnega življenja, je velika noč PRAZNIK UPANJA. Naš Bog ni oddaljeni Bog, z nami je tudi v smrti. V njegovi roki je naša usoda, v Kristusovi smrti je smrt naše smrti in v njegovem vstajenju je naše vstajenje. Naš cilj ni veliki petek s štirinajsto postajo križevega pota, marveč velika noč z vstajenjem v novo življenje.

Končno je za nas velika noč dogodek, ki nas obvezuje, da smo vedno in povsod velikonočne priče, oznanjevalci in nosilci sporočila, da je naše sedanje življenje delavnik za večno nedeljo.

Vsem faranom, mladim in starejšim, zdravim in bolnim, vsem, ki gremo po poti velikonočne skrivnosti, in tistim, ki te poti še ne poznajo, voščiva:

BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Vaša duhovnika
Janez in Andrej

VSTAJENJE KRISTUSA, OBNOVLJENI ČLOVEK

Naj tokrat začnem ta sestavek z vprašanjem, s kakšnimi občutki pričakujemo letošnjo veliko noč? So to občutki pritiskov ali veselja, da moramo zopet vse pospraviti, pomiti okna, oprati zavese in speči potico? So to občutki veselja, da bomo lahko zopet en dan prosti in si bomo lahko odpočili od dela ali šole? So to občutki nezadovoljstva ali veselega pričakovanja, da bo spet treba iti k spovedi, ker je taka družinska tradicija? So to občutki veselja, da Kristus zopet prihaja, da se ustavi v mojem srcu, v domu, v družini, nesrečni situaciji? Če se ob tem pojavljajo negativni občutki, potem v resnici nimamo dobrega odnosa do Kristusa, ki nas je odrešil naših grehov. Za vsakega človeka, ki ga nestrpno pričakujemo, mu z veseljem pripravimo prostor, hrano in mu naklonimo ves svoj čas.

In sedaj: kaj je velika noč? Katekizem katoliške Cerkve pravi, da je velika noč nadaljevanje stvarjenja v raju in se šteje kot osmi dan. Bog je ustvarjal šest dni, sedmi dan je počival. Vendar za nas je vzel nov dan: dan Kristusovega vstajenja. Sedmi dan končuje prvo stvarjenje. Osmi dan začenja novo stvarjenje. Tako delo stvarjenja dosega vrhunec v še večjem delu odrešenja. Prvo stvarjenje najde svoj smisel in svoj vrhunec v tistem novem stvarjenju v Kristusu, katerega sijaj daleč presega sijaj prvega stvarjenja.

»Jezus je bil na pragu javnega življenja krščen, na pragu velike noči (pashe) pa se je na gori zgodila spremenitev. Z Jezusovim krstom je bila pojasnjena skrivnost prvega prerojenja: naš krst; spremenitev je zakrament drugega prerojenja: naše lastno vstajenje. Že zdaj smo deležni Gospodovega vstajenja po Svetem Duhu, ki deluje v zakramentih Kristusovega telesa. Spremenitev nam daje predokus veličastnega prihoda Kristusa, ki bo preobrazil naše bedno telo, tako da ga bo naredil podobnega svojemu poveličanemu telesu. A spominja nas tudi, da moramo iti skozi veliko stisk, da pridemo v božje kraljestvo. Tega Peter še ni razumel, ko je želel živeti s Kristusom na gori (Lk 9,33). To ti je razodel, Peter, za čas po smrti. A zdaj ti pravi on sam: Pojdi dol, da se boš trudil na zemlji, da boš služil na zemlji, da boš zaničevan, križan na zemlji. Življenje vstopa navzdol, da bo umorjeno; Kruh stopa navzdol, da bo lačen; Pot stopa navzdol, da se bo utrudila na poti; Studenec se spušča, da bo žejen; in ti se braniš trpeti?« (KKC 556).

Je kdo ob tem stavku pomislil, da nas kdo po krivem obdolžuje? Krščanstvo ni enostavna stvar. Ni le iti v nedeljo k maši in k spovedi dvakrat na leto. Ni krščanstvo le prejeti zakramente in hoditi k verouku. Ni krščanstvo le peti v

cerkvenem pevskem zboru ali biti v kateri drugi skupini, ki jo ponuja Cerkev. Če dobro pogledate še enkrat zgornji stavek ali se spomnite Jezusovega življenja, je biti kristjan zelo težko. Kdo od nas v konkretnem življenju z veseljem sprejema ponižanja, lakoto, žejo, stiske, trpljenja? Nihče. In to je greh. Greh, ki se imenuje upiranje Božji volji. Jezus Kristus je ta greh vzel nase, da bi nas odrešil.

»Po Božji milosti je okusil smrt za vse (Heb 2,9). Bog je v svojem načrtu odrešenja določil, naj njegov Sin ne le umrje za naše grehe, ampak tudi okusi smrt, se pravi, naj spozna stanje smrti, stanje ločenosti med svojo dušo in svojim telesom, in sicer v času vključno med trenutkom, ko je izdihnil na križu, in trenutkom, ko je bil obujen od mrtvih. To stanje mrtvega Kristusa je skrivnost groba in sestopa v predpekel. To je skrivnost velike sobote, ko Kristus, v grob položeni, razkrije veliki sobotni počitek Boga po dovršitvi odrešenja ljudi, ki prinaša mir celotnemu vesoljstvu« (KKC 624).
»Skrivnost Kristusovega vstajenja je stvaren dogodek, ki je imel zgodovinsko ugotovljene pojavnosti, kakor priča Nova zaveza. Že sv. Pavel more pisati Korinčanom okoli leta 56: »Izročil sem vam predvsem to, kar sem tudi sam prejel: Kristus je umrl za naše grehe, kakor je v knjigah Svetega pisma. Pokopan je bil. Tretji dan je vstal, kakor je v knjigah Svetega pisma. Prikazal se je Kefu, nato dvanajsterim. Apostol govori tu o živem izročilu vstajenja, ki je zanj zvedel po spreobrnjenju pred vrati Damaska« (KKC639).

Vsaka nedelja, še zlasti pa velika noč nas vabi k spreobrnjenju, nas vabi, da postanemo z Božjo pomočjo novi človek, nova stvaritev. To pomeni, da postanemo tako goreči kristjani, kot je postal Pavel. Če to želimo, se moramo srečati s Kristusom. In sedaj še enkrat sprašujem: Bomo letos z veseljem pospravljali, pomivali okna, prali zavese in pekli potico ali bomo godrnjali?

Tina Hrovatič

VELIKONOČNI KRISTJANI – VEDNO IN POVSOD

Aleluja. Velika noč je naš najpomembnejši praznik, praznik veselja in upanja. Velikonočne tradicije se sicer od kraja do kraja nekoliko razlikujejo, vendar pa je Jezusovo poslanstvo povsod enako, in sicer, **da nas ima neizmerno rad – da nas ljubi.**
Kamorkoli kristjan pride, je prav, da podoživlja velikonočno vzdušje, življenjski optimizem, sporočilo o novem, veselem in srečnem življenju – vsako leto znova. Zaradi lepih medčloveških odnosov v družini, med prijatelji, sosedi, v župniji in z Bogom je namreč življenje vredno, da se ga **veselimo**.
Velika noč je tudi **obveza**, da smo kristjani ne le za veliko noč in morda še za božič, marveč celo leto ter vedno in povsod; v svojem času in okolju, v družini, na delovnem mestu, v družbi

in javnem življenju.
Vstali Kristus je tudi **upanje** v naših stiskah, kot so izguba delovnega mesta, zasvojenost, izkoriščanje, nemir, strah pred prihodnostjo, kršitev človekovih pravic ipd.
Bog nam je dal svobodno voljo, vendar nas je ustvaril zato, da razmišljamo, da nismo le brezbrižni in brezidejni potrošniki.
Velikonočni prazniki so v duhovnem smislu res **"bogati" prazniki.** Uvod v veliko praznovanje je postni čas, v katerem se spominjamo Jezusovega trpljenja, premišljujemo o njem in mogoče se nam v teh trenutkih naše lastno trpljenje, bolečine zazdijo malenkostni. Veliko kristjanov in tudi nekristjanov se odloči za 40-dnevni post različnih oblik, npr. brez alkohola, brez sladkarij, brez preklinjanja, brez mesa ... Tudi to je eden od načinov priprave na prihajajoči praznik. Lahko pa pomeni tudi korenito spremembo v našem življenju.
Katehumeni se čez celo leto pripravljajo tudi na prejem zakramenta krsta, ki ga prejmejo na velikonočno vigilijo. Tudi za našo družino bo letos velika noč v **znamenju krsta,** saj bomo krstili našo najmlajšo družinsko članico, in to na cvetno nedeljo, na prvi dan velikega tedna. Takrat bo tudi blagoslov oljčnih vejic ter drugega zelenja, ki ga verniki nesemo k maši. Tako se spomnimo Kristusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem, kjer je dovršil svojo velikonočno skrivnost.
Velikonočno tridnevje je vrhunec praznovanja. V teh dneh poskušamo kar najbolje ponazoriti dogodke zadnjih dni Kristusovega življenja. Veliki četrtek – zadnja večerja. Veliki petek – Jezusova smrt na križu. Velika sobota – blagoslov velikonočnih jedil – ter zvečer velikonočna vigilija – bedenje, veselo pričakovanje Jezusovega vstajenja, ki ga doživljamo s slavjem luči, besednim, krstnim in evharističnim bogoslužjem. Velika noč – jutranji velikonočni zajtrk (odvisno od kraja do kraja, ponekod zaužijejo velikonočne jedi že zvečer po vigiliji), maša ter dan velikega veselja.
Velikonočni prazniki seveda s tem še niso zaključeni. Sledita še vnebohod – dopolnitev vstajenja in binkošti – praznik Svetega duha, s katerim se velikonočni čas konča.
V krogu družine so taki praznike še posebej lepi in jih lahko še bolj globoko doživljamo, premišljujemo o dogodkih, se spominjamo in poskušamo v svoje življenje vnesti čim več optimizma.
Zato vam želimo razmišljujoče **velikonočno pričakovanje in praznike, ki sledijo, ter veliko lepih družinskih trenutkov tudi z obilo pirhov in ostalih dobrot.**

Družina Rapotec

RAZMIŠLJANJE OB ČLANKU
Ljubezni ni več, je ena sama. (Delo Mag št. 3)

Kadar je ljubezen že v naslovu, se takoj omečiš, izklopiš resničnost okolja in oči ti zaplavajo po besedilu, da preneseš lepo zgodbo v hrepeneče srce. In tako prelestna slika zraven, zimska idila, sredi nje pa ena sama sreča: nasmejana mamica, zagledana v življenjsko družico, v vozičku pa nedolžno življenje. Kdor se ne razneži ob tem, nima srca.

Verjamem, da sta se mladi ženski lepo ujeli za vedno, za tretji člen te ljubezni pa me upravičeno skrbi. Otrok potrebuje za svoj celostni razvoj očeta kot roditelja in kot nosilca moške narave ter mater kot roditeljico in nosilko ženske narave. Oba doživlja ločeno in hkrati v neločljivi povezavi kot eno v tretji starševski entiteti in tretjem odnosu do staršev. V svojem razvoju spremlja

odnose med njima, ki so zanj tako močni, da vplivajo nanj še v zrelih letih. Je skrit ob poti srečevanja in oddaljevanja svojih staršev, njunih travm, viharjev in podrtega drevja na poti, ki očeta in mater v kakšnem obdobju ločuje. Njuno oddaljevanje občuti kot lastno opeharjenost, kot nekaj, do česar mati in oče nimata pravice. Ni vedno lahko, vendar je tam, je v družini, kamor sodi. Je tam, kjer je bil spočet, kjer je še nezavedno navezal prve odnose, spregovoril prvi zlog, naredil prvi korak, in spet in spet vstopal v odnose z najintimnejšimi svetovi: z materjo, z očetom in z njuno skupnostjo. In bil deležen vzgoje; tudi trde, ko ga je bilo treba močno zagrabiti, da se ni izmuznil pod tovornjak ali padel z balkona.

Bolj kot je trdna zakonska zveza med možem in ženo (tudi formalno!) kot zveza zvestobe, razumevanja in solidarnosti – to pa so zanesljivi žarki ljubezni – trdnejši so temelji družine in boljša je napoved za otrokov razvoj. Vsi argumenti govorijo v prid družini, osnovni celici družbe, trdni zvezi med žensko in moškim, ki lahko zagotavlja varnost in razvoj tako njenemu odraslemu delu kot tudi otrokom in družbi kot celoti. Ko postaneta moški in ženska eno telo in ena želja, se rodi tretji človek. Kako močne so vezi v družini, z vso silovitostjo zaznamo šele, ko se kakšna družina razdre. Takrat je vse narobe! Vzniknejo enostarševske družine, otroci se rešujejo z rejništvom ali skrbništvom. Kakorkoli že, otrok mora imeti pravico vedeti za svoje biološke starše! Kako vztrajno še v zrelih letih iščejo posamezniki svoje biološke starše, pa čeprav se potem z njimi le rokujejo in razidejo. Pa so potešeni, ena rana se jim je zacelila, čeprav brazgotine ostanejo. Je pa tudi nadvse koristno vedeti za morebitne dedne in druge bolezni svojih prednikov! Tukaj je še druženje z morebitnimi polbrati in polsestrami ter s starimi starši. (Na stare starše velja tudi v zakonodaji bolj računati!) Pa dedovanje. Morda zgolj teoretično: čez noč lahko spoznaš, da si poročen s kakšnim od ožjih sorodnikov.

Otrok razvezanih staršev mora imeti stike z obema staršema. Nikakor ne sme biti žrtev medsebojnega sovraštva bivših zakoncev – otrokovih staršev!

Družino mora sodobna družba braniti z vsemi štirimi, saj je že tako na udaru sodobnih prijemov, ki jih izvaja ideologija neizprosnega liberalnega kapitala. Po deležu sklenjenih zakonskih zvez smo na evropskem repu, po deležu samomorov pa v samem vrhu! Kultura smrti! Odnosi med moškim in žensko so vse bolj napeti. Vse več ljudi se obrača v intimnih situacijah k svojemu spolu. Smo pred vrati vojne spolov? Istospolna usmerjenost ni prirojeno nagnjenje, ampak je strah, so slabe izkušnje, nepremišljene avanture, ki lahko človeka preusmerijo, da se nekritično navadi na nekaj novega. Tisto novo pa je tudi beg od snovanja in oblikovanja družine, skupnosti moža in žene, ki v paru predstavljata naravni potencial novega življenja, beg pred družinskimi obveznostmi, ki so vse prej kot lahke, beg pred prilagajanjem in razumevanjem človeka drugega spola, beg pred naravnimi odnosi, ki so potrebni za spočetje, nošenje in rojevanje telesno in duševno zdravega novega življenja.

Pred mnogimi leti sem letoval na manjšem dalmatinskem otoku. Stanoval sem pri prijetnem paru, ki pa ni mogel spočeti otroka. Končno sta se odločila za posvojitev. Nekega večera sem se predajal prvemu večernemu hladu, ko se mi je neopazno približal posvojeni šestletni fantek in se stisnil k meni. »Jaz pa tako malo vem o sebi!« je zajel sapo in v glasu so se prepletali tisoč in eno drhtenje, tisoč in ena misel, ki je stiskala njegovo srce.

Stisnil sem ga k sebi. Srebrna mesečina pa še dolgo ni mogla popivnati solza. Obeh!

Peter Zidar

Danes sem po pošti dobila fotografijo prisrčnega, živahnega 8-letnega fanta iz Zambije. Ime mu je Chiza in tako hudomušno gleda, da bi ga kar objela. Spominja me name, ko sem bila majhna in sem bila živahna na kvadrat. Fantič nima očeta, le mamo, ki je – kot večina – brezposelna in mu ne more plačati šolanja. Prošnja je na moj naslov prišla iz Misijonskega središča, kjer že imam kartoteko. Lahko mu plačujem šolanje na način, da postanem njegova botra.

»Botra na daljavo? Samo plačujem, otroka niti ne vidim? To je pa tako čudno ...« Še dobro se spomnim vseh teh misli, ki so me spreletavale pred leti, ko se mi je ponudila takšna možnost pomoči (botrstva) v eni od revnih držav Afrike, kjer prek Misijonskega središča Slovenije lahko pomagamo otrokom.

Priznam, ni mi bil všeč način na daljavo. Raje bi darovala nekomu tukaj, pomagala nekomu, ki ga poznam, srečujem, vidim spremembe itn. Nakar sem ugotovila, da sem prezaposlena, da nimam dovolj časa, predvsem ne takrat, ko bi sama želela, da danes nisem pri volji, skratka – vedno nekakšni izgovori – kot jih imamo dandanes vsi veliko. Zato sem sklenila, da ta čas, ko se odločam, izgovarjam in iščem, postanem botra in plačujem šolanje (takrat) mojemu prvemu varovancu Charlesu, fantu petnajstih let.

In pri tem je ostalo. Če nisem te sorte človek, da bi pomagala na en način, bom pa na drugega. Predvsem je bil ta drugi zelo enostaven, priznam. Pa vseeno je bilo zelo moteče – vsak mesec pride položnica in ti samo plačaš, drugega nič. Vsaj jaz sem si želela več. Ne smem pa biti žaljiva do Misijonskega središča, ki nas, botre, redno z lepo revijo Misijonska obzorja obvešča o dogodkih v misijonih, o ljudeh, o napredku in včasih tudi o nazadovanju, o naravnih katastrofah, skratka o tamkajšnjem življenju. Kot npr., da v glavnem vsi revni otroci mislijo, da tukaj pri nas denar raste kar na drevesu, ali da so v kaki vasi vsi navdušeni, ker so končno dobili (in spoznali!) WC na štrbunk in je sedaj okolica čista in ne več pokakana in podobno.
Pravzaprav sem se spomnila, da za fanta nisem samo plačevala, ampak tudi molila. In ker jih v misijonih lepo vzgajajo, sem prepričana, da je on eden tistih, ki molijo zame prav vsak dan. In ta občutek je lep.

No, ko je vse skupaj že postala lepa navada – navada, ki jo po štirih letih že niti ne opaziš več, pa je sledilo presenečenje: Obvestilo o tem, da je moj fant

uspešno izdelal šolo, ima poklic in bo lahko iskal zaposlitev. ALELUJA! Tako toplo mi je postalo pri srcu. Saj poznate tisto: »Karkoli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25,40).
In če sem do sedaj mislila, da plačujem kar tako nekomu na daljavo, je sedaj prišla potrditev ali bolje rečeno pomiritev. Ugotovila sem, da res ni treba izbirati v nedogled, TREBA SE JE LE ODLOČITI IN TO NAREDITI. Pa četudi marsikdaj v neznano. Mimogrede, lahko bi dobila tudi slabo obvestilo; marsikdo šolo pusti, se poroči, se preseli ali kar tako odide.
No, tale moj novi (drugi) fantič pa tišči prstke skupaj in si misli: »Zakaj moram sedaj pozirati v družbi cvetličnega grma (da bo fotka lepša, op. p.), jaz tega nočem, jaz bi se šel igrat!«

Ali pa tudi ne! Kako pa morem jaz to vedeti. To ve le On! Iskreno vesela pa sem, da bo fant vsaj spoznal svinčnike, papir, črke, številke, barve, idr. ter navdušena, da lahko sedaj z drugim razmišljanjem nadaljujem to svoje poslanstvo.

V. T.

Bežni pogled na prehojeno pot našega farnega občestva zaobseže nekaj več kot samo dobo ene generacije. Bližamo se stoti obletnici rojstva naše župnije in naš pogled seže v čas pred prvo svetovno vojno. Naši stari očetje in matere so jo z vso trpkostjo občutili. In spomenik žrtvam te vojne s kapelico sv. Jožefa in z imeni zapisanih žrtev še spominjajo na to vojno tudi pri nas. Pa se je generacija ljudi, zrasla pred drugo svetovno vojno, že soočila z novo svetovno morijo in z novimi spomini na vojne čase. Spomeniki, kar več jih je, nas opominjajo na težko prehojeno pot in številne žrtve. Batičev spomenik na vstopu v lipov drevored in še svež spomin pred cerkvijo sv. Nikolaja nas opozarjata ne preizkušnje, ki jih kar ni konec. Pa vendar nas misel Marka Kremžarja (Časi tesnobe in upanja, Družina, Ljubljana 2008) kljub trpkim izkušnjam sili k zaključkom ... »da smo iz roda v rod bolj žilavi kljub dejstvu, da so nas skušali obvladati s tem, da so jemali zemljo, kratili svobodo.« Citirani avtor še dodaja: »Tudi izzivom, ki jih skriva prihodnost, bomo kos, če ne zgubimo zaupanja vase. To pa bi pričelo pešati, ko ne bi več temeljilo na zaupanju v Boga.« V ta razmislek se mi vriva še razmišljanje Lojzeta Gosarja (Za širši pogled na kulturo, Družina 9, 28. 2. 2010), ki nas vzpodbuja, da bomo morali kulturneje zaživeti. To pomeni, da bomo razumeli tisto, kar nam Slovar slovenskega knjižnega jezika ponuja z razlago pojma kultura. Ta je skupek dosežkov vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja in ustvarjanja. To pomeni, da si bomo morali prizadevati za tako vsebino življenja, »da bo naše delo vedno služilo resnični blaginji človeka,« je še zapisal L. Gosar.

Zdi se, da bomo morali najprej vsak za sebe in neodvisno od vsiljivega mnenja večine okoli nas zaživeti človeka vredno življenje. To naj bi temeljilo na sprejetih vrednotah, ki izhajajo iz začetkov naše vere. Nihče pa ne more verovati sam. Razumeti besede apostola Pavla (»Kdor ljubi bližnjega, je izpolnil postavo ... ljubezen je torej spolnitev postave« Rim. 13, 8-10.) in živeti po njih je morebiti odgovor posameznika, ki bo zmogel sooblikovati tudi pravo javno mnenje. To je tudi upanje za tvorno sožitje med ljudmi. Praški nadškof Miroslav Vilk bi še dodal: »Najprej evangelizirajmo nas same.« (A. Rebula, Koraki apostolskih sandal, Moh. založba, 1993).

Pavle Mihevc

POGOVOR Z LAIČNIM TEOLOGOM

Logatčan Marko Jerina je v jeseni leta 2009 zaključil študij teologije. Svojo diplomsko nalogo je skupaj z mentorjem, prof. dr. Ivanom Štuhecem, zasnoval in zapisal tako dobro, da si je med vsemi študenti diplomanti 1. marca 2010 na podelitvi diplom prislužil častno Tomaževo nagrado. Zato se mi je zdelo vredno, da z njim naredim intervju in ga tudi kot izrednega delilca obhajila predstavim logaški župniji.

Mnogi smer študija izberejo na podlagi možne kasnejše zaposlitve ali višine plače. Kaj je tebe spodbudilo k študiju teologije, ki je v prvi vrsti pravzaprav namenjen bodočim duhovnikom, ti pa si študiral kot laik?

Ko sem se po gimnaziji odločal o študiju, sem teološko fakulteto izbral po priporočilu. Že na gimnaziji me je zanimala filozofija, psihologija, književnost in teološka fakulteta je ponujala precej širok nabor humanističnih in družboslovnih vsebin, čeprav sem ugotovil, da mora za globino poskrbet vsak sam. Študiral sem kot laik, ker sem verjel, da bom lahko tako bolj aktiven na določenih področjih. Ko me še danes kdo vpraša, ali bom duhovnik, se pohecam, da bom to na stara leta.

Kako si preživel teh 5 let? Kakšno je bilo tvoje študentsko življenje? Si ga preživel kot večina študentov ali morda na kakšen poseben način?

Mogoče bo zvenelo kot kliše, ampak teh pet, šest let je minilo, kot bi trenil. Prehitro. Težko rečem, da sem bil tipičen študent, saj sem v času študija živel pri Robiju Friškovcu, v hiši, ki je bila sprva namenjena kot hiša po prestani kazni. Tako smo živeli kot nekakšna skupnost, si delili hišna opravila in nasploh vsakdan. Aktiven sem bil tudi kot prostovoljec v Krščanski prostovoljni dejavnosti v zaporu. V absolventskem letniku sem se odpravil še na študijsko izmenjavo v Belgijo in na prakso na Škotsko, kar je bila res dragocena izkušnja. Želim si, da bi tudi pri nas več delali praktično, da bi bolj povezovali teorijo in življenje.

Tudi na fakulteti si bil v »popoldanskem« času precej dejaven študent. Skupaj z drugimi študenti si oblikoval kar nekaj okroglih miz na različne teme. Nam poveš nekaj o tem.

Ja, pomagal sem pripravljati okrogle mize pod naslovom Nosce te ipsum, spoznaj samega sebe. Želeli smo razpravljati o aktualnih družbenih temah, in to z ljudmi z različnimi ozadji. Tako bi tudi teološko fakulteto malo bolj povezali z družbo. Bilo je zanimivo delo, saj smo snemali tudi ankete na terenu in intervjuje s strokovnjaki.

In sedaj k diplomski nalogi. Izbral si različna področja, moralno, biblično, etično in pravno, ki si jih spretno povezal v celoto, ki nosi naslov Obnavljalna pravičnost in krščanstvo. Bi nam, prosim, na kratko povzel najpomembnejše točke, cilje, namen in končni rezultat tega dela.

Obnavljalna pravičnost je kriminološki izraz, ki izhaja iz angleškega jezika, zato zveni nekoliko nenavadno. Za razliko od sedanjega pravosodnega sistema, ki ima za podlago povračilno pravičnost in si predvsem prizadeva za pravično kaznovanje

storilcev kaznivih dejanj, si obnavljalna pravičnost prizadeva za popravo krivic in škode žrtvi. Hudodelstvo ni razumljeno kot prekršitev zoper državo, zakone, ampak zoper ljudi in odnose. Obnavljalna pravičnost želi v nagovor hudodelstva vključiti glavne akterje – žrtev, storilca in skupnost – in se poslužuje manj formalnih postopkov, kot so mediacija med žrtvijo in storilcem, konference, krogi. V diplomski nalogi me je zanimalo, kakšno obliko pravičnosti spodbuja krščanstvo. Odkril sem številne svetopisemske in nasploh krščanske korenine obnavljalne pravičnosti. Po svetu številne krščanske skupnosti spodbujajo njeno uporabo, a vsaj v katoliški cerkvi bi lahko še precej naredili, da ponovno odkrijemo nekatere vrednote, ki so prisotne v obnavljalni pravičnosti. Upam, da nisem preveč zakompliciral.

Morda bi podal kakšen konkreten primer.

Morda na kratko predstavim enega, pri katerem sem sodeloval na praksi na Škotskem. Zgodilo se je, da je nekaj fantov vdrlo v kontejner nogometnega društva in iz njega ukradlo nekaj žog in drugih športnih pripomočkov. Organizacija, pri kateri sem opravljal prakso, se je najprej dobila s trenerjem, ki se je strinjal, da se bo srečal s fanti. Nato smo opravili nekaj srečanj in priprav še s fanti, ki so priznali svoje dejanje, razložili, kako je potekalo, bili pripravljeni na opravičilo in da bi opravili neke vrste 'pokoro'. Organizirali smo srečanje med fanti, predsednikom kluba in trenerjem, ki ga je usmerjala ena izmed mediatork. Na srečanju so fantje razložili incident in trener jim je razložil, kaj je pomenil za klub. Fantje so se iskreno opravičili in skupaj so se dogovorili, da bodo za popravo škode pobarvali kontejnerje. Glavno je torej, da imajo glavno besedo udeleženci dogodka, mediator pa le usmerja postopek.

Katoliška cerkev v svetu ali le na Slovenskem še ne naredi dosti v smeri obnavljalne pravičnosti? In zakaj, meniš, da je tako?

S tem mislim predvsem na stanje duha in teologijo, ki je še vedno pretežno moralistična. Pogosto vidimo le storilca, ki je nekaj 'ušpičil', in smo mnenja, da mora biti zato kaznovan. V smislu greha in pokore. Pozabljamo pa na okoliščine, na žrtev in njene potrebe in tudi na to, da so bili storilci pogosto sami žrtve. Katoliške skupnosti bi bile lahko kraji, kjer bi se izvajalo več alternativnih oblik kaznovanja, ki bi prispevale k skupnemu dobremu. Cerkev kot institucija bi lahko več naredila v primerih spolnih zlorab, kjer bi lahko spodbujala bolj na skupnosti osnovano odzivanje na tovrstna hudodelstva, z večjo pozornostjo do žrtev. Če smo skupnost v dobrem, bodimo tudi v slabem.

Kaj te je gnalo k temu, da se lotiš take teme, za katero pravzaprav ni slovenske literature? Morda kakšne izkušnje, želja po tem, da raziščeš še neraziskano, pozabljeno ...

Res ni veliko literature v slovenščini, nekaj pa je vendarle je. Pri nas je to še vedno precejšnja novost, vendar se preko mediacije vedno bolj spoznava. Kot prostovoljec v zaporu in na zaupnem telefonu Job za žrtve kaznivih dejanj sem spoznal, da obstoječi pravosodni sistem zanemarja konkretne potrebe ljudi in v obnavljalni pravičnosti sem videl marsikatero prednost. Tudi pastoralna dejavnost do vseh, ki jih je prizadelo hudodelstvo ali zaznamovala kazen, lahko veliko pridobi s spoznanji obnavljalne pravičnosti.

Kakšni so sedaj tvoji načrti, upi v prihodnje? Že morda veš, kakšno je tvoje poslanstvo kot človek, kot kristjan, kot diplomirani teolog?

Aktiven sem v zaporniškem vikariatu in upam, da bom lahko teoretična spoznanja iz moje diplomske naloge prelil v prakso. Še naprej se želim izobraževati na tem področju, saj mislim, da se imam še dosti naučiti. Res, najprej bi bil rad dober človek in kristjan, kar bo pa več, bo milost. Rad bi pomagal, da zaživi Center Ecce homo, v katerem bi združili vse programe zaporniškega vikariata in ki ga je že podprl marsikateri bralec. Hvala in se priporočamo še za naprej!

Hvala za iskrene in zanimive odgovore. Mislim, da sva tebe in tvojo zanimivo diplomsko nalogo dobro predstavila. Morda boš komu pomagal, da se odloči za študij teologije ali kot duhovnik ali kot laik. Tebi pa želim še več takšnih nagrad in dosežkov, ki bodo koristni tebi in širši družbi. Še enkrat hvala!

Tina Hrovatič

SVETNIK MESECA - VOJTEH, ŠKOF IN MUČENEC, goduje 23. 4.

Vojteh je prvi Čeh, ki je dosegel škofovsko čast. Rodil se je okoli leta 953 očetu Slavniku, enemu najodličnejših velikašev na Češkem. Ko je kot otrok zbolel, so se starši zaobljubili Materi Božji, da postane duhovnik, če ozdravi. Že doma je imel izvrstno vzgojo, v odlični šoli, kamor so ga poslali, pa mu je očetovsko pomagal nadškof Adalbert, po katerem je Vojteh tudi dobil ime. Na Češkem in Poljskem ga časte kot Adalberta Praškega. Ime Adalbert, Albert ali Albreht pomeni sijajen po plemstvu. Nemci ga časte kot apostola Prusije, saj je bil prvi mučenec med poganskimi Prusi. V časteh pa je tudi pri Madžarih, ki so iz njegovega imena napravili precej priljubljeno ime Bela.

Po smrti nadškofa Adalberta in nato še očeta je (prvi) praški škof Detmar Vojteha posvetil za duhovnika. Detmar je kmalu umrl in Vojtehu, ki je bil poleg umirajočega, se je globoko vtisnilo v spomin njegovo obžalovanje, da mu ni uspelo Čehov spreobrniti v lepo krščansko življenje. Te škofove poslednje besede so mu bile zato vodilo skozi celo življenje. Vojteha so izvolili za novega škofa in ker je bil izobražen, delaven in podjeten, previden in moder, mil po značaju, pa vendar odločen in je živel preprosto in pobožno, so ga vsi spoštovali. Najprej je prepotoval obsežno škofijo, kamor je poleg Češke spadala tudi Šlezija, južna Poljska in današnja Slovaška, da je na lastne oči videl versko stanje in potrebe češkega ljudstva. Obiskal je tudi madžarskega vojvodo Gejza in krstil njegovega sina za Štefana. To je bil prvi krščanski ogrski kralj. V hvaležen spomin je še danes Vojteh zavetnik najstarejše ogrske škofije – ostrogonske nadškofije.

Po vrnitvi v Prago je imel velike boje in težave, ko je poskušal spreobrniti ljudstvo. V deželi je bilo razširjeno praznoverstvo, imeli so mnogoženstvo, cvetela je trgovina s sužnji. Predvsem češki velikaši – čeprav kristjani – so imeli še veliko poganskih navad in so dajali slab zgled vsemu ljudstvu. Ko po petih letih trdega dela ni bilo vidnega napredka, si je začel očitati in po hudih notranjih bojih in stiskah je leta 989 šel prosit papeža v Rim, da ga odveže škofovske službe. Ta mu je ugodil, nakar je Vojteh odšel na pot v Jeruzalem. Ustavil se je tudi v znamenitem benediktinskem samostanu na gori Monte Cassino in opat ga je pregovoril, da je ostal. Nato je odšel v Rim, kjer je živel kot preprost menih. Leta 992 je prišlo v Rim posebno odposlanstvo s sporočilom, naj se Vojteh na željo kneza Boleslava II. in češkega ljudstva vrne na Češko. Papež mu je ukazal vrnitev in mu za pomoč dal 12 benediktincev – tako je nastal tudi prvi moški samostan na Češkem. Navdušena množica s knezom na čelu je obljubila, da se bo odslej ravnala po Vojtehovih opominih in željah. Na to obljubo pa so kaj kmalu pozabili in Vojteh se je razočaran vrnil v samostan v Rim. Nobene prošnje ga niso omehčale. Kljub temu mu je papež Gregor V. ukazal vrnitev. Malo preden je prišel na Češko, je zvedel, da so nasprotniki njegovega roda – Vršovci – pobili vse njegove sorodnike, zato je raje odšel na Poljsko. Tam je imel ob podpori poljskega kralja Boleslava Hrabrega velike uspehe pri pokristjanjevanju.

Leta 997 se je odločil, da bo šel misijonarit med poganske Prusе. Po Visli se je z ladjo odpeljal v Gdansk, kjer je spreobrnil mnogo nevernikov, nato pa po morju do Prusije. Prusi ga niso marali in so mu grozili s smrtjo. Odločil se je, da gre med slovanske Ljutice, vendar je nevede zašel na polje, ki je bilo poganskim Prusom sveto. Ti so Vojteha ujeli in njihov svečenik ga je prebodel s sulico, nakar so ga prebadali še ostali. Nato so mu oddrobili glavo in mu razsekali ude. Poljski kralj Boleslav Hrabri je z zlatom od poganov odkupil truplo in ga z veliko častjo pokopal v Gneznu.

Vojteh je že v življenju slovel kot svetnik, takoj po smrti pa so ga začeli častiti kot svetnika mučenca. Že leta 999 je bil formalno razglašen za svetnika, ker so se na njegovem grobu dogajali čudeži.

Leta 1000 – tri leta po njegovi smrti – je prišel sam cesar Oton III. kot romar na njegov grob ter tam ustanovil gnezensko nadškofijo. Pred mestom je razjahal in šel bos do svetnikovega groba, proseč mučeniškega škofa blagoslova za nemško državo. »Tako je počastil nemški cesar prvega mučenca med Prusi,« je tedaj zapisal neki kronist. Po zmagi nad Poljaki so Čehi leta 1037 Vojtehove ostanke prenesli v Prago in jih pokopali v stolnici sv. Vida, kjer so še danes.

Pripravila Tamara Velušček
(Leto svetnikov II., Ljubljana 1970)

KRIŽANKA Z GESLOM

Rešite križanko in črke v poljih pod številko prepišite v spodnji lik pod enako številko.

REŠITEV:

Dobite ime največjega, najpomembnejšega in hkrati najbolj veselega krščanskega praznika. Ta dan se je zgodil največji čudež, ki je tudi temelj naše vere, Jezus Kristus je vstal od mrtvih! Zato ga imenujemo tudi praznik Gospodovega vstajenja.

AVTOR KRIŽANKE: JOŽE BORKO	LUČAJ, MET	TROPSKA OVIJALKA	DELEŽ, RATA	PREČNI DROG V KOZOLCU	POVRŠINSKA MERA
LUKA V ALBANIJI		3			6
SLOVEN. IGRALKA IN PEVKA (TANJA)		4			
RTV VODITELJICA (BERNARDA)				7	ANJA VALANT
DEL VEČJE CELOTE	2		8		
SUROVINA ZA ČOKOLADO			5		1

1	2	3	4	5	6	7	8	Č

Pripravila: Tamara Velušček

KOLEDAR APRIL 2010

1. april – VELIKI ČETRTEK;
sv. maša ob 19. uri – *spomin Gospodove večerje, umivanje nog, predstavitev letošnjih prvoobhajancev in bedenje z Jezusom na Oljski gori.*

2. april – VELIKI PETEK;
ob 15. uri sv. križev pot,
ob 19. uri obred velikega petka: *pasijon, slovesne prošnje, češčenje križa, sv. obhajilo in prenos Najsvetejšega v Božji grob.*
TA DAN JE STROGI POST. priporočeno je postenje ob kruhu in vodi.

3. april – VELIKA SOBOTA;
ob 6.30 blagoslov ognja,
ob 8. uri blagoslov vode, izpostavitev Najsvetejšega pri Božjem grobu (češčenje ves dan), hvalnice velike sobote.
Blagoslov velikonočnih jedi:
** na Čevici ob 14. uri, v
** župnijski cerkvi ob 15. in 16. uri.
Ob 20. uri obredi velike sobote: *slavje luči, bogoslužje božje besede, krstno in evharistično bogoslužje.*

4. april – VELIKA NOČ – največji praznik krščanstva – JEZUSOVO VSTAJENJE.
Vstajenska procesija bo ob 7. uri, nato sv. maša.
Druga sv. maša bo ob 10. uri, ob 14. uri slovesne litanije Matere Božje.
Pri obeh sv .mašah bo »OFER«.

5. april – VELIKONOČNI PONEDELJEK – sv. maša ob 8. in 10. uri.

6. april – srečanje birmanskih voditeljev.

9. april – po sv. maši molitvena skupina, pevske vaje MePZ v veliki učilnici. **ZAČETEK BIRMANSKE DEVETDNEVNICE.**

10. april – od 17. do 19. ure češčenje Najsvetejšega in priložnost za sv. spoved.

11. april – BELA NEDELJA – NEDELJA BOŽJEGA USMILJENJA, sv. maša ob 8. in 10. uri. ob 14. uri večernice, ob 20. uri srečanje II. zakonske skupine.

12. april – ob 20. uri srečanje ŽPS.

13. april – kateheza za birmance in starše.

16. april – po sv. maši molitvena skupina, pevske vaje za MePZ v veliki učilnici.

17. april – SVETA BIRMA ob 10. uri.
Birmovalec bo prelat Vinko Vegelj;
od 17. do 19. ure češčenje Najsvetejšega in priložnost za sv.spoved.

18. april – 3. VELIKONOČNA NEDELJA; sv. maša ob 8. in 10. uri, ob 14. uri večernice, ob 20. uri srečanje III. zakonske skupine.

19. april – priprava na sv. krst.

20. april – kateheza za birmance in starše.

23. april – po sv. maši molitvena skupina, pevske vaje za MePZ v veliki učilnici.

24. april – od 17. do 19. ure češčenje Najsvetejšega in priložnost za sv. spoved.

25. april – 4. VELIKONOČNA NEDELJA – KRSTNA;
sv. maša ob 8. in 10. uri, ob 14. uri večernice, ob 20. uri srečanje IV. zakonske skupine.

30. april – po sv. maši molitvena skupina, pevske vaje za MePZ v veliki učilnici.

FARNI LIST
Izdaja župnija Dolnji Logatec, odgovarja Janez Kompare, župnik